

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 4. De ludo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

§. IV.

De Contractu ludi.

I. Ludus, de quo hic agimus, est *Contractus quo victori certaminis res ab utroque exposita tribuitur*. Dicitur 1. *Contractus*, pro genere. Verè enim utrimque obligatio nascitur. 2. *Quo victori & c.* quia sponso est, vi cuius colludentes obligantur ad cedendum illi rem, qui victoriam obtinuerit. 3. *res ab utroque exposita*. Uterque enim exponit ad lucrandum, & perdendum. *Mol. D. 510. Summ. V. Ludus*. Unde apparet, ludum esse mixtum quid ex duobus, nimirum contractu innominato, quo unus ludentium periculo exponit rem suam in alterius commodum, ut idem ab altero fiat: deinde ex industria ludentium, quæ ex majori, & minori experientia & dexteritate pendet. *V. Garziam c. 43. Less. c. 26. D. Filliur. tract. 37 c. 4. num. 3.*

II. Communis hominum sensus fateatur. ludum ex se & naturâ suâ licitum esse, si debitis conditionibus, & circumstantiis vestiatur: nec aliunde tot vituperiis & maledictis laceffitur, quàm quòd malorum hominum fraudibus vitatur. *Barb. in c. Clerici de vi. & hon. Cler.* Personæ igitur sint habiles, & rerum suarum Domini, finis honestus, puta, animi relaxatio, otii fuga, & simil. Vis, dolus, fraus procul arceantur. *Malvetius tract. de Sortib. part. 1. num. 3. Silv. num. 2.* Sicubi in sacris literis reprehenditur, alio sensu loqui memineris, & malam in partem sumere, quemadmodum *Exod. 32.* Sedet populus manducare, & bibere, & surrex-

erunt ludere. Nam pro idoli adoratione, ut aliqui volunt, sumitur: quamvis id textus minimè requirat, quia satis mali erat in saltu, & choreis, quas intemperantiâ stimulante agitabant. *V. Corn. à Lap. in cap. cit. Exodi Tholos. l. 39. c. 2. Laym. l. 3. tract. 4. c. 21.*

III. Jure civili prohibentur omnes ludi, qui fortunâ magis, quàm arte reguntur, & significantur omnes communi nomine *Alex. l. 1. & 3. ff. de aleatorib. & C. eod. Authent. alearum usus Valentia III. D. 5. q. 6. pun. 5.* Quia perniciosi sunt, iurgiorum, & cædium Seminaria. Eam ob causam denegatur actio pro re subtracta in domo ludentium, nec si quis verberaverit eum, qui ad ludendum habitationem præbuit, injuriarum nomine tenetur. Et quamvis alea militibus olim permissa esset, postea tamen prohibita est *l. fin. ff. de relig. & sumpt. fun.* Infames quoque habiti sunt, qui alea luderent, ut de Augusto Cæsare, & Caligula apud Suetonium legimus. *Offiens. in Summ. tit. de excess. Pralat. §. Clericus.* Sexdecim vitia numerat, quæ aleæ ludus parturit: *Antoninus verò in 2. part. c. 23. §. 6.* tot crimina exinde nasci tradit, quod sunt in taxillis puncta, cui subscribit *Petrus Ravenn. in alphabeto suo. V. Ludus Tholoson l. 39. cap. 3. num. 3. & sequentibus Comitol. l. 1. quest. 90.* Verùm de hac lege merito dici potest, quòd non nemo de omnibus, telas aranearum esse, cum nec summi, nec imi ab alearum ludo sibi abstinendum putent, nec Confessarius quisquã adeò Religiosus est, ut propter ejusmodi ludos aliquè gravioris peccati dānet. Patentur enim & Theologi, & Canonistæ hoc tēpore vel abrogatas, vel nunquam receptas esse.

Quod etiam de iure Canonico quoad laicos dicendum est. *Medina in sum. c. 14. Valent. D. 5. Q. 6. p. 5. Caiet. V. Ludus. & q. 168. a. 3. Salas dub. 3. Cardin. Lugo disp. 31. sect. 1. n. 9. Fill. Tr. 37. c. 4. n. 58. Iul. Clar. in §. Ludus. Card. Tuscus. Concl. 456.*

IV. Idem alea lusus iure Canonico clericis prohibitus est. *Can. 41. & 42. Apost. c. clerici 2. de vi. & hon. clericor. quibus consonat Con. Tr. 8. 22. c. 1. constituens, ut, quæ aliàs à summis Põtificibus de luxu, commessationibus, choreis, aleis, lusbis & c. sancita fuerunt, eadem in posterum obseruentur. Vnde Lessius c. 26. Dub. 1. nu. 5. colligit, esse peccatum mortiferum, non quidem, si semel, aut bis, terue clericus sic luserit, sed si huic ludo vacaverit, id est, crebrò, & per longum tempus luserit. His enim solis pœnæ imponuntur. Benè & religiosè, sed quæ hoc tempore paucis persuaferis, cum contrarium usu invaluisse, & ab ecclesiasticis Prelatis, qui id minimè ignorant, nulla animadvertione castigari videamus. Scandalum igitur, & damnosa profusio bonorum facient, ut graviter sic ludentes peccare censeantur. Scandalum faaè nequaquam vitant ecclesiastici, qui in publico, frequenter, & magna summa proposita ludunt: & minimè omnium Cutati, quorum mores imitari plebs solet. *Salas Dub. 24. Navar. c. 20 n. 9. Pilæ, scaccorum, & similes ludi clericis nõ prohibentur, sed ut parcè, & inter notos, ac familiares illis utantur, convenit. Fill. l. c. nu. 64. Religiosos autem & episcopos vix unquam absque gravi peccato alea luseros, apud. Lugo l. cit. num. 12. plures affirmant.**

V. Ludo acquisita, quem Ius civile, aut Canonicum vetat, non sunt necessariò re-

stituenda antè sententiam Iudicis. *Sancitum multis. l. 1. conf. c. 8. dub. 1.* Quamvis enim contrarium de eo, qui ad ludendum alios traxerit, nonnulli DD. existiment, supponentes iisdem, quibus prohibetur legibus, irritari factum communiter tamè & Theologi, & Canonistæ negant. Non enim quia actus prohibetur, irritus est, ut manifestè patet in illis quæ circa administrationem Sacramentorum ab excommunicatis fiunt. *Navar. c. 27. nu. 36.* Nec apparet, unde ludentes non possint acquirere dominium eius pecuniæ, quam ludendo secundum æquas condiciones sibi vendicant. Adde consuetudinem passim receptam, ut quæ quisque lucratus est, retineat. Illud tamen manet ex *l. Aleatorum C. de aleatoribus.* victo concedi actionem amissa repetendi, quod ipsum longo non usu abolitum cernimus in illis, qui liberam bonorum suorum administrationem habent. *Mol. disp. 513. Covar in Reg. Peccatum Par. 2. §. 4. nu. 8. Medina q. 22. de restitut. Azo l. 3. Summa §. 51. Iul. clarus §. Ludus nu. 7. Tuscus concl. 456. Sorb. l. 4. de inst. q. 5. art. 2. Valentia lo. c. 5. §. de ludis igitur.*

VI. Qui amisit credito per lulum non prohibitum soluere quod promisit, creditori tenetur: quia promissio de re licita iure naturali, etiam in conscientia obligat. Et leges civiles ludum prohibentes, non loquuntur nisi de illo qui pro presentati pecunia celebratur. Quemadmodum ergò in tali ludo per leges non conceditur repetitio, ita nec illius, quod amissum retentio. Idem dicendum de eo, qui quod per prohibitum ludum credito amisit, nõ vult in iudicio repetere. Tenetur enim soluere in conscientia, nisi forte ludus

adus peculiari aliqua lege irritus sit declaratus. *Valent. q. 6. p. 5. §. 2. Rebell. Par. 2. l. 12. q. 2. Salas dub. 26. n. 4. Emm. Sa. V. Lu. du. n. 9. Tanner. III. D. 4. q. 6. n. 308.*

VII. Ad restitutionem rei per ludum obtentæ tenetur 1. qui alium fraude, aut violentia ad ludendum compulit. 2. qui inter ludendum fraude utitur 3. qui ludit cum eo, quem scit non habere dominium, vel liberam administrationem bonorum: quales sunt filii in parentum potestate cõstituti, pupilli, prodigi declarati, alienorum bonorum possessores, regulares professi, & similes, de quibus multa & utilia. *Mol. Salas. Sanchez. Lessius. Laym. Filliutius. Petrus à S. Ioseph l. 4. de iust. c. 12. & cum primis. Az. III. l. 5. c. 25. Nihilominus lucrari posse, si bona fides adsit, etiam illos, qui amittere non poss. Bonac. & alii doct. ap. Lugo. D. 31. S. 3.*

VIII. An teneatur restituere, qui lusit

certò scient, se propter eminentem peritiam suam victoriã positurum, controversa est, in qua DD. non conveniunt. Communior opinio est ad restitutionem teneri, eò quod in tali statu inæqualitas sit inter ludentes, nec ullum in se periculum suscipiat peritissimus lusor. Si autem hanc eius peritiã adversarius norit, & nihilominus in lusum consentiat, nulla erit restituendi obligatio, sed suæ levitati damnum imputare debet, qui cum fortiori hoste certamen ultrò suscepit. Idem dicendum est, si ab aliis monitus de periculo, non acquievit. *Mol. D. 517. Less. c. 26. D. 5. Rebellus, Medina. Po. Ledesma. Salas. Az. lo. cit. Cardin. Lugo Disp. 31. Sect. 2. §. 4. Fill. tr. 37 c. 8. Contrariam opinionem tuetur Decius consil. 115. Covar. Reg. Peccatum. S. 4. & favet Navar. c. 20. nu. 18. cum aliis quibusdam apud Sanchez. l. 1. consil. c. 8. dub. 13. n. 6.*

TITULUS XIII.

De præscriptionibus.

Vite, & ingenio humano inventa est Usucapio, & Præscriptio, tum ad vitandam litium multitudinem, tum ad castigandam socordiam illorum, qui bonorum suorum curam non habent: unde possessiones incertæ, & confusio dominorum ptornant. Cautum propterea multis legibus est, ne bona ecclesiastica in alienas manus per Usucapionem, aut præscriptionem transeant: qui modus conservandi res Deo consecratas inter potissimos numerari debet.

§. I.

Quid sit præscriptio, & Usucapio?

PRæscriptionis nomen Iuris periculis tribus ferè modis usurpant, *Primo* pro exceptione, quæ opponitur ad excludendam actionem ab Adore intentam, quæ exceptio cum sit vel dilatoria, vel peremptoria, facit, ut Præscriptio quoque dilatoria, aut peremptoria sit *ff. de excep.* Iuxta eundem sensum Tertullianus librũ de præscriptionibus adversus hæreticos

Tit 3

com 7